

O MODLITBĚ

Kázání ze dne 9.5.2021 – Kamil Vystavěl

Lukáš 11,5-13: Řekl jim: "Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: 'Příteli, půjč mi tři chleby, protože právě teď ke mně přišel přítel, který je na cestách, a já mu nemám co dát.' On mu zevnitř odpoví: 'Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a děti jsou se mnou na lůžku. Nebudu přece vstávat, abych ti to dal.' Pravím vám, i když nevstane a nevyhoví mu, ač je jeho přítel, vstane a vyhoví mu pro jeho neodbytnost a dám mu vše, co potřebuje. A tak vám pravím: Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlučte, a bude vám otevřeno. Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno. Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí!"

1. Úvodem

Pane, nauč nás modlit se, žádal jeden z učedníků. (viz Lk 11,1) Mistr ví, jak na to. Ostatní se od něj učí. Pokud bychom se chtěli ptát, kde se to samotný mistr naučil, Bible nám na to odpověď neposkytne. Ale můžeme zapojit fantazii a domýšlet se – něco se patrně přiučil od rodičů a dalších vlivných osob v okolí, snad ze sobotních bohoslužeb v synagóze, možná z knih a konečně jistě také z modlitební praxe... Zkrátka a dobře, někde se to naučil, teď to umí a své umění může předávat.

Pane, nauč nás modlit se. Prvotní učedníci se modlit patrně neuměli. A co my: my to umíme? Potřebujeme se naučit modlitbě? Nebo nám stačí ujistit se, jak je to správně? A je vůbec možné modlit se špatně a nevhodně? Pozor, začíná se vyučovat.

Jak známo, mistr svým žákům předal jednu konkrétní modlitbu – *Otče náš* (viz Lk 11,2-4). Modelovou modlitbu – tohle je dobré při modlitbě říkat, tohle nebo něco podobného, něco v podobném duchu a směru. My se dnes zaměříme nikoli na modlitbu Páně, ale na další instrukce, které Pán Ježíš k tomu připojil a které zazněly v biblickém čtení.

2. Osobní záležitost

Modlitba, to je jako když... Ježíš vypravuje podobenství, nebo spíše příběh ze života. Začíná takto velmi osobně: *Někdo z vás bude mít přítele a půjde k němu s prosbou...* To přece známe, jít za kamarádem s žádostí o pomoc. Něco takového je i modlitba. Ne vyřizování úředních nezbytností, ne pracovní porada s kolegou v zaměstnání, ne diplomatické oťukávání se panem starostou či s nesympatickým příslušníkem rodiny, modlitba je spíše něco jako rozhovor na rovině přátel. Přátelé obvykle otevřeně probírají osobní záležitosti, takové věci, na kterých mi hodně záleží a které nesdílím jen tak s někým. A s přítelem ty věci probrat můžu, protože vím, že se mi nevysměje, že bude mít porozumění. Ví, že mu mohu věřit.

3. Kdo má problém?

V příběhu nám je dán příkladem člověk, který si umí říci o pomoc. Nestydí se požádat o pomoc. Řekl bych, že je dobré mít tuto smělost alespoň pro některé životní situace připravenou. A povšimněme si dobře, jaký motiv človíčka v příběhu vede k tomu, aby se dožadoval pomoci. *Někdo z vás bude mít přítele, půjde k němu o půlnoci a řekne mu: 'Příteli, půjč mi tři chleby, protože právě teď ke mně přišel přítel, který je na cestách, a já mu nemám co dát.'* Motivem k žádosti je tu ohled na pocestného, který se neočekávaně objevil u dveří mého domu.

Ježíš nám tu formou příběhu vykresluje přímluvnou modlitbu. Na první poslech to sice vypadá, že problém mám já, nemám totiž doma dost jídla, ale ve skutečnosti chci dát pokrm onomu vyhladovělému pocestnému. Nejde primárně o mne. Je to žádost ve prospěch někoho jiného.

Je jistě smělé žádat o pomoc v této situaci a hodině, může se to jevit skoro jako drzost. Přijít v noci obtěžovat přítele, to chce mít řádný důvod a taky kus odvahy. Ale když někdo potřebuje okamžité zastání, tak co dělat jiného? Bezděky se tím dozvídáme, čeho si Ježíš a celá tehdejší společnost zřejmě považovali jako zásadní hodnoty – bylo to přijímání vandrovníků. Jiné problémy by jistě počkaly, tohle však nesnese odkladu.

4. Kdy je příhodný čas?

Prosba přichází opravdu v nevhodnou chvíli. To zaslechneme z následujících slov: *On mu zevnitř odpoví: 'Neobtěžuj mne! Dveře jsou již zavřeny a děti jsou se mnou na lůžku. Nebudu přece vstávat, abych ti to dal.'* Je noc, všichni už spí. A nad to děti i rodiče v jedné posteli. Mohli bychom z toho usoudit, že sdílená velká postel pro celou rodinu je vlastně biblická myšlenka! Ale o to tu nejde. Jde o to, že prosebník přichází fakt nevhod. Jestliže by ležící pán vyhověl svému příteli, tak se mu to může docela nepříjemně vymstít. Jen si představme, že opravdu vyleze z postele a začne chodit po domě, otevírat dveře atd. Riskuje tím, že někoho probudí a možná probudí celou rodinu, případně se může stát, že při donáске chleba se spící osoby porovnají na lůžku tak, že dotyčný přijde o své místo ke spánku a bude si muset najít nějaké jiné místo. Odhaduji, že rodiče s menšími dětmi by pro tohoto pána mohli mít porozumění.

Upozorňuji však, že ten skoro spící pán vůbec nerozporuje smysluplnost žádosti. Nepřijde mu, že by noční návštěvník žádal o pitomost. Ne, je to důležité, je to pochopitelné, jen to načasování není zrovna ideální. Ostatně bývá to tak, že náhlé a nečekané problémy nastávají zrovna, když se to vůbec nehodí.

5. Aktivistická píle a vytrvalost

Ovšem žadatel stojící venku přede dveřmi si nedá pokoj. Je vytrvalý, je pilný, je usilovný. A mistrovo ponaučení z tohoto podivného příběhu je, že se vyplatí žádat o pomoc, vyplatí se být v tom vytrvalý: *Pravím vám, i když nevstane a nevyhoví mu, ač je jeho přítel, vstane a vyhoví mu pro jeho neodbytnost a dám mu vše, co potřebuje.* Ten příběh je skoro jako příběh o neúnavném aktivistovi, který nepřestane chodit, žádat, shánět, dokud nedostane a nesežene to, co je třeba. Modlitba jako aktivismus. Modlitba jako vytrvalý zápas o dobro druhých. Tak to máme dělat. Tak je to správně.

6. Předzvěst úspěchu

Proste a bude vám dáno. Hledejte a naleznete. Tlučte a bude vám otevřeno. Jako kdyby mistr svým nejbližším říkal: nebuďte líní, mrskněte sebou, dělejte, snažte se – a vaše úsilí bude korunováno úspěchem. *Neboť – pravil mistr – každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.* Máte malé plány a snadné cíle? Patrně jich dosáhnete. Máte smělé plány a velké cíle? Je pravděpodobné, že jich taktéž dosáhnete. Jen ten, který o nic nežádá, nic nehledá a na žádná vrátka neťuká, ten skoro jistě nikam nedojde, nic nenajde a nic nedostane.

Modlitba, přímluva u přítele, ale taky vyřizování na úradě, pořádání sbírek, demonstrací a spousta dalších činností – to všechno má něco společného. Vždycky je tam vůle ke změně: Nechci nechat věci být tak, jak jsou. Nechci se smířit s tím, co lze změnit a co lze dělat kvalitněji. Chci lepší svět, chci podpořit potřebného, chci přispět k dobrému dílu... Můžete si sami doplnit konkrétní věci a místa, která znáte a která potřebují nápravu. Ježíš sám o nápravu na mnoha místech usiloval, leccos vlastnoručně změnil k lepšímu a své blízké učil, že mají dělat totéž. Jedním z kroků k nápravě je modlitba, neboli svolávání Boží pomoci, Boží podpory, Božího zastání.

7. Dobré věci dětem

Prosme, a bude nám dáno. To neznamená, že se nám podaří uskutečnit cokoli, co si vezmeme do hlavy. Náš nebeský přítel není hloupý, není ani slepý. Podpoří pouze takové věci a takové žádosti, které za to stojí a které dávají dobrý smysl. Možná tedy jsou některé modlitby zbytečné, nevyslyšitelné, nesmyslné. Právě tak existuje řada nesmyslných a zbytečných usilovných lidských aktivit. A naopak, když napřeme své síly, snahu a modlitbu rozumným, správným směrem, je na místě pevně doufat a očekávat Boží zastání.

Což je mezi vámi otec, který by dal svému synu hada, když ho prosí o rybu? Nebo by mu dal štíra, když ho prosí o vejce? Jestliže tedy vy, ač jste zlí, umíte svým dětem dávat dobré dary, čím spíše váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo ho o to prosí! Dá Ducha svatého. Jinými slovy: dá sílu, která uzdravuje, dá sílu, která obnovuje, dá sílu, která odpouští, sytí, osvobozuje, dá sílu, které uvádí do pravdy a usmíruje. I my umíme dávat dobré dary, tím spíše to umí a také tak činí Hospodin!